

Andrzej Szpunar

Dąbrowa Tarnowska, st. 12, gm. loco,
woj. tarnowskie, AZP 100-66/20

Informator Archeologiczny : badania 26, 66-67

1992

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Chojnów-Zamek
gm. loco, woj. legnickie
AZP 76-18/—

Muzeum Regionalne w Chojnowie

Badania prowadzili dr Jerzy Romanow i mgr Romuald Piwko. Finansowane przez Wydział Kultury Sportu i Rekreacji Urzędu Wojewódzkiego w Legnicy. Trzeci sezon badań. Zamek z połowy XIII w.

Zamek usytuowany jest w zachodniej części miasta. Do czasów obecnych zachowały się jedynie dwa renesansowe skrzydła, mieszczące Muzeum Regionalne.

W r. 1990 w związku z planowaną budową zaplecza Muzeum przeprowadzono na zlecenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Legnicy sondażowe badania rozpoznawcze na terenie przyszłej inwestycji. Stwierdzono obecność rozległych fundamentów, wykraczających poza obręb istniejącego obiektu. Dokonano korekty planu badawczego, opracowując pełny program badań problemowych. Program ten realizowano w l. 1990-92. Odkryto fundamenty kamiennej wieży o śr. 10,5 m i gr. murów 3,6 m. Wieża datowana jest na połowę XIII w. i stanowi do tej pory najstarszą fazę badanego obiektu. Z II fazą zamku łączony jest kamienno-ceglany mur kurtynowy o gr. 2,2 m rozpoznany na odcinku południowym, południowo-zachodnim i północnym. W części południowej rozpoznano częściowo prostokątny w rzucie budynek pałacowy, przebudowany w okresie renesansu na jedno-przestrzenną salę o sklepieniu krzyżowym, wspartym na dwóch filarach. Na przedłużeniu wschodnim kurtyny zamkowej odsłonięto zarys cylindrycznej wieży o śr. 15,4 m i gr. murów 3,6 m, licowanej blokami piaskowca (wg przekazów historycznych uległa ona zawaleniu w 1510 r.). W części południowo-wschodniej dziedzińca odkryto studnię o kamiennej cembrowinie.

Badania będą kontynuowane.

Czarnorzeki-Korczyzna
gm. Korczyzna, woj. krośnieńskie
AZP 109-74/—

Państwowa Służba Ochrony Zabytków
w Krośnie

Badania prowadził J. Janowski. Wczesnośredniowieczne cmentarzy-sko kurhanowe.

*Literatura: *Materiały i sprawozdania...*, s. 217-224.

Dąbrowa Tarnowska, st. 12
gm. loco, woj. tarnowskie
AZP 100-66/20

Muzeum Okręgowe w Tarnowie

Badania prowadził mgr Andrzej Szpunar. Finansowane przez Urząd Gminy w Dąbrowie Tarnowskiej. Pierwszy sezon badań. Osada wczesnośredniowieczna.

Stanowisko zostało odkryte w 1986 r. w trakcie badań archeologicznych prowadzonych w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski (obszar AZP nr 100-66, współrzędne na mapie wynoszą: x-240, y-79). Leży na rozległym, piaszczystym cyplu między potokiem Breń a Młynówką i dolinką potoczku bez nazwy.

W trakcie penetracji powierzchni stanowiska zlokalizowano 11 obiektów archeologicznych, które stanowią zapewne pozostałości po chatach mieszkalnych i zabudowie gospodarczej. Obiekty rozrzucone są po całej powierzchni cypla w układzie nieregularnym, zarówno na kulminacji, jak i na stokach.

Zebrano liczne fragm. naczyń glinianych (41 sztuk). Przebadano powierzchnię 50 m², zlokalizowano biegnący ukosem, szeroki na 2,5 m, długości 6,5 m ślad, zapewne po rowie otaczającym kulminację pagórka. Z wypelniska rowu pochodzi ceramika, którą można datować na schyłek wczesnego średniowiecza.

Ponadto na stanowisku stwierdzono materiał krzemienisty z neolitu oraz jamy o metryce nowożytniej.

Materiały znajdują się w Muzeum Okręgowym w Tarnowie.

Dziekanowice, st. 22
gm. Lubowo, woj. poznańskie
AZP 50-32/104

Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy w Lednogórze

Badania prowadzili mgr mgr Anna i Jacek Wrzesińscy (autorzy sprawozdania). Drugi sezon badań (po pięcioletniej przerwie). Cmentarzysko szkieletowe, osada.

W 1992 r. założono 6 wykopów o łącznej powierzchni ok. 190 m². Wyeksplorowano 50 grobów szkieletowych i 15 obiektów osadniczych.

Dużą grupę stanowiły pochówki dzieci (17), natomiast mało było kobiet (4). Mężczyzn oznaczono w 14 przypadkach, a w odniesieniu do 15 ze względu na zniszczenia i zły stan zachowania kośćca nie udało się określić płci i wieku. Wszystkie szkielety ułożone były na osi wschód-zachód (z odchyleniami). Większość (29) miała głowę ułożoną na wschód (9M; 3K, 9D; 8NO), na zachód — 16 (4M; 1K; 6D; 5NO), a w przypadku 5 nie udało się jednoznacznie stwierdzić kierunku.

W 24 jamach grobowych stwierdzono występowanie zabytków, z tym zastrzeżeniem, że w niektórych przypadkach mogą one pochodzić z warstwy (np. niektóre zabytki w grobie nr 9). Niestety największa liczba (11) grobów z wyposażeniem to groby osobników o nieokreślonej płci lub wieku. Wśród oznaczonych najczęściej wyposażone były dzieci (7), rzadziej mężczyźni (5), a tylko w jednym przypadku kobieta.

Wyróżniono 27 kategorii zabytków. Do najciekawszych należą: zdobiona kościana okładzina grzebienia, wtórnie użytkowana jako szydło? (grób 1), mała rurkowata oprawka rogowa z ornamentem kółek „oczek” (grób 25), monety srebrne — siekańce (w grobie 9 dwie i prawdopodobnie w grobie 31 — na szczęce zielonkawe zabarwienie), szydła-ryłce kościane (w grobach męskich, nr 5, 9, 25), przeszłiki gliniane (w 4 grobach, z których 3 określono jako pochówki męskie i jeden nieokreślony). Poza tym wystąpiły: brązowe okucie pasa?, szklany paciorek, naczynie gliniane, oselki i kulki kamienne, inne.

Zabytkiem najczęściej występującym w grobach były noże żelazne (w 11 grobach, w jednym przypadku wraz z brązowym okuciem pochewki, w drugim z okuciem i pochewką skórzaną).

Wszystkie szkielety spoczywały na wznak, wyprostowane, z rękoma wzdłuż ciała (pojedyncze ułożenia dłoni na miednicy). Wyjątkiem od tej zasady jest osobnik złożony w grobie 18, który spoczywał na lewym boku, z lekko podkurczonymi nogami i rękoma wyciągniętymi prosto przed siebie (wzdłuż ciała). Pozbawiony był jakiegokolwiek wyposażenia, jedynie pod czaszką odslonięto skupisko 5 otoczek z płaską płytką kamienną na nich. Pochówek znajdował się pod wczesnośredniowieczną warstwą kulturową i jednoznaczne określenie czasu złożenia zmarłego do grobu w chwili obecnej nie jest możliwe.

W wielu grobach wystąpiły dodatkowe kamienie — fragm. obstawy?, „podkłady” (kilka-kilkanaście kamieni pod niektórymi partiami szkieletu), a także nad szkieletem (pojedynczo lub kilka większych, rzadziej kilka-kilkanaście drobnych). W żadnym z grobów nie zaobserwowano śladów drewna.

Wszystkie 15 obiektów osady uchwycono we fragmentach. Do najciekawszych należą: **Obiekt 1** — (wykop I/92) o miąższości ok. 50 cm — uchwycona jedynie jego szerokość (od 50 do 100 cm); ściany nieckowate, a na nich przepalone kamienie; wypelnisko stanowi brunatnoszara ziemia, miejscami o bardzo czarnym, intensywnym zabarwieniu. Ceramika pozwala datować obiekt na 2 poł. XI w.